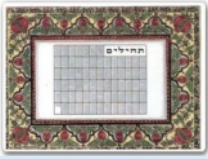

דבר העורך

'מיקרופילים'

כתב שאינו נראה: מיקרופילם הינו כרטיס מיוחד כעין שקופית קטנה, ומצולם עליו עמודים של ספרים כגון כל ספר התהילים וכדומה, בגודל קטן מאוד שלא ניתן לקריאה בעין רגילה, ורק על ידי מכשיר מיוחד אפשר לקרוא את הכתב.

בהוראה לציבור, בנושא 'דברים הטעונים גניזה' מטעם הגניזה הכללית, מופיע, מיקרופילם 'עשה שאלת חכם' והיינו שיש להסתפק, האם צריך לנהוג בו קדושה וגניזה כדין כתבי הקודש, או שמא כשם שאין איסור על אכילת היידקים שאינם נראים, כך אין קדושה בכתב שאינו נראה. ומציינים למה שכתב בספר **גזני הקודש** (פרק ח סעיף ד), 'מיקרופילם שהם דברי תורה, בכתב זעיר, שאינם ניתנים לקריאה בעין טבעית, טעונים גניזה, ויש המיילק כשאין בהם שמות קדושים'.

כתב בשו"ת **אבן יקרה** (תניניא סימן לג), תנ"ך בכתב קטן מאד אין בו כל קדושה ולא טעון גניזה, כי התורה לא נתנה אלא לעין רואה כמו שמצינו בהלכות טריפות, והאדם אינו רואה כתב, אך מכל מקום אסור לנהוג בו מנהג בזיון, כמו שמצינו בשמות שאין בהם קדושת השם, שאסור למחכם. ולדעת הג"ר **יוסף שלום אלישיב זצ"ל** (גניזת הקודש פרק ח הערה יג) אין בו כל קדושה ואינו טעון גניזה, אך אסור לבזותו, ואם יש בו שמות קדושים טעון גניזה. ולדעת הג"ר **מונשה קליין זצ"ל** (משנה הלכות ח"ד סי' קכט, ח"ה סי' קנז), אין בהם קדושה, כי יש שיעור לגודל האותיות מתי יש בהם קדושה, ואין מועיל מה שיכול לקרוא במגדלת, וגם שהתורה לא צייתה על כתב שאדם לא יכול לכתוב.

מאידך דעת הג"ר **ניסים קרליץ זצ"ל** (גניזת הקודש פרק ח הערה יג) אם אפשר לקרוא בעזרת מכונה טעון גניזה, כי יש כאן כתב, ונכתב בכדי שיקראו אותו בעזרת מכונה. ומדויק בשו"ת **מהרש"ם** (חלק ג סימן שנז) שנחשב כתב.

הצד שיש קדושה במיקרופילים, כי יש אפשרות לקרוא בו בעצמו על ידי מכונה, אבל בזכרון ממוחשב (דיסק קשיח, אונקי, דיסקט, וכדומה) מסתבר שלכל הדעות אין איסור במחיקת השם, שאינו כתב כי אם קודים חשמליים שהמחשב מפענח אותם לכתב על גבי המסך.

ברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'מחיקה ממחשב ללא חשש'

סוף מעשה במחשבה תחלה

תכנית: בגיליון 285 עסקנו האם יש איסור מחיקת השם במסך מחשב, בגיליון 286 אופנים המותרים למחוק את השם ממסך מחשב ללא חשש, בגיליון הנוכחי 287 נלמד בעז"ה איזה עצות אפשר להציע למחיקת השם ממסך מחשב ללא חשש איסור, ואיזה עצות לא מועילות.

האם מועילים הפתרונות הבאים; שינוי של גופן האותיות במחשב, 'שומר מסך' שעולה באופן אוטומטי לאחר דקה ובהפעלה החדשה לא יחזור לאותו מסך, להעביר כזה קוד על גבי האותיות.

1. אותיות קטועות

שינוי המילה: כזכור, בגיליון 285 במדור 'בית הוראה' הובא פתרון לחלק מהשמות, כפי שמבוצע ב'פרויקט הו"ת', להגדיר את תצוגת שם הו"ה' בתנ"ך לפי האופציות הבאות - הו"ה' / יקוק / ידוד / יי' / ה', אך לא שייך להשתמש בפתרון הזה לשאר השמות, כי אין לתוכנת המחשב דרך להבדיל בין שם קודש לשם חול, ולכן הפתרון הוא רק באופן חלקי, כי אמנם הוא מציל מכתבת שם הו"ה' שהוא יותר חמור, אבל איסור מחיקת השם יש בכל שמות הקודש. ורק הפתרון של שינוי הגופן כפי שיבואר הלהלן, פותר את כל השמות.

פונטים למהדרין: יהודים יראי שמים, שחששו לאיסור מחיקת השם במחשב, הגו פתרון לכל שבע שמות קודש ביצירת גופן לכל סוגי התוכנות המבוססות על טקסט. העיקרון של הפתרון, שלקחו

בתמונות: ארבעה סוגי גופנים קטועים 'פונטים למהדרין', ניתן להשיג חלק מהגופנים בשליחת בקשה למייל המערכת. א. גופן SBL Hebrew shem קטוע באותיות א ה י (הרב ש').

כיצד מעברין את הערים
ב. גופן shag200 וכן shag200, קטוע באותיות א ה ש (הרב ש').

וישתחו ארצה
ג. גופן 'לא תעשון כן' מקושקש בתוך אותיות א י (הרב ה').

כיצד מעברין את הערים
ד. גופן 'פראנקשם', על בסיס גופן פראנקריל, אותיות א ה י הפוכים ומופיעים משמאל לימין (הרב גוטמן).

כיצד מעברין את הערים

לעילוי נשמת

הגאון הגדול רבי דוד פיינשטיין זצוק"ל מגדולי הפוסקים בארה"ב, בנו הגדול וממשיך דרכו של האגרות משה' זצוק"ל נלב"ע י"ט חשוון תשפ"א. ת.נ.צ.ב.ה.

מספר פונטיים נפוצים, וקטעו את צורת האות לחלק מהאותיות, וכאשר יש במחשב גופן קטוע, גם כאשר עולה השם על המסך, אין בו קדושת השם, ישנם 4 סוגי גופנים עיקריים (יש עוד סוגים בסגנון דומה), כמבואר בתמונות עם פירוט ההבדלים ביניהם, ועל דרך זה השתמשו בחומש 'למורה' גופן קטוע באותיות שמות הקודש, ואולי אפשר שיהיה בזה עצה לגבי שמות הקודש בעיתונים.

חשוב לציין, הפתרון הוא רק כאשר כותב את הטקסט מראש עם הגופן הקטוע, אבל אם לכתחילה כותב עם גופן רגיל, ואחר כך מחליף לגופן הפשוט, הרי בכך הוא מוחק את השם, שהרי אנו מחשיבים את האות הקטועה שאינו נקרא אות. וכן אינו מתאים לתוכנות שהכתב מופיע על המסך כתמונות כמו 'אוצר החכמה'.

חלונית קופצת: בתוכנת 'פריקטט השו"ת', כאשר עומד על קישורית מופיע חלונית קופצת עם הציטוט, ולעיתים יש פסוק עם השם. הפתרון לזה שבהגדרות אפשר גם בו לבצע שינוי גופן (נקרא גופן סולטינג), וכן יש פתרון לחכות קודם ואז ימחק מאילו. ועוד יתכן שכיוון שיכול להמתין כבר נחשב אינו מתקיים (ואף שגם מחשב גנדי אינו מתקיים בלי טבריה, מכל מקום יש כיתוב קיים למשך זמן ארוך, אבל חלונית קופצת הוא לזמן מועט פחות מדקה ויתכן שנחשב כתב שאינו מתקיים). אלא שתלוי במחלקת הפוסקים, האוב בספר **קדש לה'** (סימן יב סעיף ג), האם מותר למחוק כתב שאינו מתקיים.

מועיל: יסוד הדבר העידו תלמידי הגרי"ש אלישיב זצ"ל בשמו, שאם עושה גופן קטוע אין בו קדושת השם. ולדעת הגר"י **יעקב בלוי זצ"ל** (צדקה) ומשפט פרק טז הערה פג), נוהגים היתר למחוק את השם במקרה מחשב, שאינו כתב אלא צל. ומוסיף ששמע הצעה לסדר בתוכנות המחשב, שאותיות השם לא יופיעו כאותיות שלמות, ויפסלו על ידי הפסקה עשית חריצים כל שהוא במראה האות. וכן ראה בפרסומת של מפעל לייצור ארונות קודש ועמודי תפילה, שיש הפסק באות ה' של השם. ומסתבר שעדיף משם הנכתב כדביו, ואין בו איסור מחיקה ממש, וציון **לשו"ת מהרש"ג** (יו"ד סימן כח) כל שנשאר צורת האות, אין מועיל חיסור האות לבטל קדושתו.

סמך להיתר, ממה שכתב **תוס'** (מועד קטן דף יט. ד"ה וטוהו) לגבי כתיבה בחול המועד, שיש נוהגים היתר לכתוב בחול המועד על ידי כתב הפוך, כי המשנה שאסרה כתיבה בחול המועד עוסקת בכתב ישר. ויש נוהגים לכתוב בחילוק האותיות שבכך לא הוי כתב, והיו"ד שאי אפשר כותב בכתב הפוך.

לחכות כתב קטוע: כתב **הבית יוסף** (יו"ד סימן רעו) בשם ר"י **אסכנדרני** (טור או"ח סימן לב), ונפסק **ברמ"א** (סימן רעו סעיף יא) ה' של שם שרעיה הרגל בגנה, אם נוגע ממש עד שנראית כח"ת, מותר למחוק או לגרד ונתת לחתקה, כיון שנפסד צורת האות. אבל אם נוגעת רק מעט, יש להסתפק בדבר אם מותר.

מבואר **במשנ"ב** (ויחיו ס"ק קיד אות ב), לגבי הפסק באותיות, שאם הליקול והחיסרון של הפסיד את צורת האות לגמרי, כגון שיש הפסק דק באמצע האות ועדיין עיקר צורתו עליו, ותניוק דלא חכים ולא טיפש מכירים, אף שהאות אינו כשר כי אין צורתו עליו בשלימות, מכל מקום מועיל מה שעיקר צורתו עליו, לענין שמותר לתקן בתפילין ומזוזות ולא נחשב 'שלא כסדרן'. אבל אם יש חסרון מועט בשיעור נקב שהדיו עובר עליו כשר, דלא גרע מנקב שנפל הדיו.

וכתב **החזו"א** (או"ח סימן ח ס"ק ז-ח), לגבי 'נחלק האות' בתפילין ומזוזות, שיש להורות כדעת המשנ"ב שפסול משום שאינה כתיבה תמה, ומכל מקום יכול לתקנו ויחשב 'כסדרן'. ולגבי 'ניקב האות', חולק על המשנ"ב, שבתפילין אפילו הפסקה דקה פוסלת. אבל ב'נחלק האות' בספר תורה מצדד להקל שאין צריך להוציא ספר תורה אחר, שהרי דעת **הרמב"ם** הובא **בשו"ע** סימן קמג, שמותר לקרוא בפסולה. וכאן עיקר האות קיימת, והתניוק קורא אותה כהוגן, ומבואר **במאירי** (קריית ספר מאמרו ג' חלק ב ד"ה ושאלו) הביאו **הבית יוסף** (סימן לב), על פי **הגמ'** (מנחות דף כט) שאפילו אם ניכר הפסק האות, אם התניוק קורא אותה כהוגן, אינו פוסל את הס"ת.

אינו מועיל: ולפי זה, הורה אחד **מגדולי הוראה שליט"א**, שאין להתיר מחיקת השם בגופן קטוע שהתניוק קורא אותו כהוגן, שהרי **החזו"א** (או"ח סימן ח ס"ק ח) מכשי לקרוא בספר תורה שיש לו גופן קטוע שהתניוק קורא אותה כהוגן, על פי **המאירי** שלדעתו נחשב 'כתב' לגבי כתיבה 'כסדרן', ואין נאמר שמותר להחזק. וכן שהחידוש של המאירי הוא שיטה יחידאה, מכל מקום לגבי איסור מחיקה יש לחוש לדברי המאירי שיש אחר כתב.

על דרך זה הורה אחד **מחכמי הוראה שליט"א**, שבכדי להכשיר מחיקת השם, צריך שיהיה סוג כתב שנחשב שלא כסדרן שאין מועיל להכשירו בתפילין ומזוזות, אבל שינוי קל בגופן האות אינו מועיל כלום. וכמבואר **במשנ"ב** (סימן לב ס"ק קכב, ובביאור הלכה ד"ה מכירים), הביאה אופן צריך קריאת חינוך, להכריע אם נחשב כתב. ורק באופן של הפסק גדול וניכר לעין כל ונראה ממרחק ואיבד צורתו לגמרי, אי אפשר לתקנו ונחשב שלא כסדרן.

הערה לעומתם: אותו גופן כשהוא גדול ניכר ההפסק, וכאשר מקטינים אותו לא ניכר ההפסק, וממילא יש קושי בפתרון של גופן קטוע כי יגיד דברך לשיעורים, שאם יקטין את הקובץ יחישב כתביה.

מחיקה מכובדת: כמה **תלמידי חכמים שליט"א** העירו, שגם אם נניח שגופן קטוע לא נחשב כתב ואין איסור במחיקתו, עדיין הפתרון של הגופנים הקטועים אינו מושלם, כי יש ביזוי כבוד השם, כיון שנראים לעין האדם ככתב רגיל, ואולי בכתב הפוך שיכיר להדיא השינוי יועיל לבטל הביזיון.

ואשר על כל הלצות פתרון נוסף, לפעול לפי השלבים הבאים - לסמן את השם, לגרור למעלה כך שלא יופיע על המסך אבל עדיין קיים בזיכרון, להקיש על DELETE או 'זנור', באופן זה המחיקה מבוצעת ללא ביזיון שהרי המחיקה לא נראית על המסך [צמצם מה שגדול את העמוד למעלה הוא מחיקה, ומחיקה זה מועיל רק לשיטת הסוברים שאין חשש מחיקה, ורק יש חשש ביזיון, ובהו מועיל כאשר מוחק בצורה שאין בה ביזיון, ראה מדור 'בית הוראה'].

2. גופן הפוך

אותיות הפוכות: יש שציעו פתרון על ידי כתב מחשב מיוחד, שחלק מהאותיות שלו הפוכות, בכדי להינצל מאיסור מחיקת השם (ראה תמונה). המעלה שבפיתרון הזה, שאין כאן כלל צורת אות, אלא הוא רק מזכיר ברמז את האות המקורית, בשונה מגופן קטוע שאפשר להחשיבו ככתב, כמבואר לעיל.

בדומה לכך, מבואר **בשו"ת הר צבי** (יו"ד סימן רלג) כלפי טבלאות עופרת של בית דפוס, שכתוב עליהם צורה של מילים מסתידור תפילה וכדומה והאותיות הפוכות, האם מותר להתיר אותם לעופרת אולי יש לחוש בזה משום מחיקת השם, והשיב שיש לדון להתיר מג' צדדים. א. האותיות לא התקדשו. ב. אין להם דין אותיות, שהרי הפוכין הן. אלא שיש לעיין, כיון שמבואר **בגמ'** (שבת דף קד.) לגבי לוחות הברית שנקראות מלפנים ומאחור 'נבוב בובן, סרו ורס', ופירש **רש"י** (שמות פרק לב פסוק טו), 'לחַת פְּתָבִים מְשֻׁנֵי עֲבָרָהֶם מִזָּה וּמִזָּה הֵם פְּתָבִים. ג. להתיר בגרמא.

ובשו"ת מהרש"ם (מל"ג סימן ג) מצדד להתיר התכת העופרת מכמה טעמים, ואחד טעמיה היתר, שכתב הפוך אינו נחשב כתב כלל, ומוביח כן מדברי **התוס'** (מועד קטן דף יט. ד"ה וטוהו), שבחול המועד מותר לכתוב בכתב הפוך, הרי שאותיות הפוכות אינו בכלל כתב, ואינו נחשב מלאכה בחול המועד.

ובה שבלוחות הברית נקרא כתב אף שהיה הכתב הפוך, היינו משום שנקראים מצד אחד כהוגן בכתב ישר, ולכן גם הצד השני נחשב כתב, אבל תוס' מדבר באופן שאין אפשרות לקרואו בצד השני, רק אם הפוך הייגר מראשו לטופו וכדומה, לכן לא נקרא כתב, וכל שכן באותיות עופרת שאין נקראים בשום צד בעולם אם נחשב כתב כלל. ועוד שכתב **המהרש"א** (חידושי אגדות שבת דף קד), שאותיות הלוחות לא היו הפוכים, רק התיבות היו הפוכים. ומסיק שמכל מקום יעשה על ידי עכו"ם שייאסרו רק משום שבות.

מראש בהגדרות תצוגה, כיבוי מסך לאחר דקה בלא שימוש, או לחילופין הפעלת תמונת 'שומר מסך' (שמסתיר את המסך משולחן העבודה) לאחר דקה בלא שימוש השם כבר מוסתר מהמסך. לאחר שהמסך מכובה מכבים את המסך בלחצן הכיבוי (ולכן, מתאים רק ל'מחשב נייד' שישנה אפשרות לכבות את המסך בלא לכבות את המחשב, ולא למחשב נייד שאי אפשר להפריד בין פעולת המסך לפעולת הלוח, ואם יכבה את המחשב יאבד את עבודתו ולא יוכל לבטל רק את הפעולה האחרונה), לאחר כיבוי המסך יש ללחוץ על המקשים במקלדת CTRL+Z לביטול הפעולה האחרונה, עד שימחקו אותיות השם, ובאוצר החכמה יסגור את כל החלונות בעזרת מקש ESC, כעת ניתן להפעיל שוב את המסך.

שומר מסך קצר: ומוסיף פתרון נוסף שמתאים גם למחשב נייד, יש להגדיר מראש בהגדרות תצוגה, מגדירים שומר מסך קצר שתכף לאחר דקה בלא שימוש יכבה המסך, או לחילופין יופעל תמונת 'שומר מסך' (שמסתיר את המסך משולחן העבודה) לאחר דקה בלא שימוש. בנוסף, בהגדרות 'הפעלה אוטומטית' יש להגדיר, בעת הכנסת אונקי USB יפתח חלון הפעלה של התיקה.

וכעת, כאשר מופיע השם על המסך כגון שנכתב בטעות וכדומה, יעשה את הפעולות הבאות: ימתין דקה ללא פעילות לכיבוי מסך אוטומטי / או הפעלת שומר מסך, יכניס USB למחשב, כעת יופיע על המסך תצוגת השם, ועליו יופיע מיד חלון 'הפעלה אוטומטית'. בשלב זה, יש לעמעם את תצוגת המסך (בעזרת המקשים בשורה העליונה במקלדת), ולעבור אל המסך שכתוב בו השם (בעזרת המקשים ALT+TAB), יש ללחוץ על המקשים במקלדת CTRL+Z לביטול הפעולה האחרונה, עד שימחקו אותיות השם, ובאוצר החכמה יסגור את כל החלונות בעזרת מקש ESC ובעת הצורך ידפדף בעזרת המקשים ALT+TAB ויסגור את כולם). כעת אפשר לחזור ולהאיר את המסך כבתחילה ולראות מסך נקי.

יש שפקפקו בפתרון האחרון, שגם כאשר מעמעם את תצוגת המסך, עדיין בהתבוננות גדולה ניכר הכתב על המסך, ואיסור מחיקת השם עוררנו קיים. ואולי אפשר לדמותו למה שהתיר **בש"ת הר צבי** (יו"ד סימן רלב), מחיקת אותיות שנשפך עליהם דיו, כיון שאין ניכר השם, רק בעיון היטב. ויתכן לחלק, שרק בשפיכת דיו התיר, שנחשב כמחיקה. אבל סימון בצבע ועמעום אינם בגדר מחיקה, וצ"ע. והציעו פתרון, גם אם עדיין יש חשש למחיקה, להדגיש את אותיות השם בצבע חזק, (עצה זו לא מועילה באוצר החכמה) כעת בעמעום לא ניכר כלל אותיות השם.

יישר כת: הרבה מיסודות הגיליון, מתוך הספר הנפלא **קודש לה'** דיני שמות הקודש להג"ר משה רייך שליט"א, ועל כך ברכתני.

הערה: המהרש"ם בתוך דבריו מצדד לחלק, שרק כאשר כל האותיות והתיבות מהופכים לא נחשב כתב, אבל אם רק אות אחת הופכה ושאר האותיות כהוגן ונקראים כראוי, נחשב כתב. ולפי זה לא יועיל גופן הפוך סלק את קדושת השם כאשר נקרא כהוגן.

בספר **בני יונה** (סימן רעו ס"ק טז) הובא **בפתחי תשובה** (סימן רעו ס"ק יז), מתיר למסדרי אותיות הדפוס, להפריד את אותיות השם ואין בהם משום מחיקה, כיון שעומדים להתפרק, ועוד שהם כתובים הפוך. והסתפק **הג"ר משה שאול קליין שליט"א** (שאילת משה שעור ס הערה א), האם אפשר ללמוד היתר לגבי מחיקת כתב הפוך, אולי ההיתר של הבני יונה הוא רק בצירוף שני הטעמים עומד להתפרק וכתב הפוך, אבל כשאין את שני ההיתרים אין להקל. ויתכן לומר לפי דבריו שגם המחשב ייירך לומר את שני הטעמים שהרי הכתב עומד להימחק, ודינו כעומד להתפרק.

ובשו"ת מנחת יצחק (חלק ג סימן קב) כאשר עוסק בדין מחיקת השם מהקלטה, מביא את דברי המהרש"ם ומוסיף דיש חולקים דיש להם שם אותיות. **ובחשוני חמד** (בבא מציעא דף צ.ו). לענין דיון אחר, הוכיח **מהוזהר** (במדבר דף קכד:) שבמגילת סוטה היה כתובים כמה שמות, ורק אחד היה כסדרו והשאר כתבם הפוך, הרי שכתב הפוך נחשב כתיבה, ומוסיק להתיר שם רק במחיקה על ידי גרמא.

3. קו על אותיות השם

גדר מחיקה: כתב **בשיירי כנסת הגדולה** (הגהות על הטור יורה דעה סימן רעו טע"ף יא), בשם ספר **אות אמת** (בהקדמה), אף שהמחיקה הנזכרת בתלמוד היא למחוק גוף האות מבט בסכין או כלי אחר, רראה דאין לחלק במחיקה שלנו שהיא מעצמת קולמוס, מאחר שכבר פוסל צורת האות במחיקה זו, והוא דבר פשוט. ומאידך **ברכני יוסף** (יו"ד סימן רעו ס"ק כה) כתב בשם **מהר"י אלפנדי** (מוצל מאש דת סימן נא) יש להסתפק בשיעור מחיקת השם אם הוא דוקא לימחק לגמרי שלא יהיה ניכר, או אף בהעברת קולמוס על האות סגי.

ולפי זה יש לדון, אם כתב אותיות השם באופן שנכתב מיד עם קו (כזה) האם בצורה כזו מותר למחוק, והורה **אחד מגדולי הוראה שליט"א** שאין להקל בזה כיון שאינו פוסל את צורת האות להתיר מחיקתו. ויש להוסיף שמתעם אחר אין לעשות כן, משום ביוון לאותיות השם כאשר מופיע עליהם כיתוב פס, שהוא ענין זלוזל.

4. מנגנון אוטומטי

כיבוי המסך: הג"ר **זלמן קורן שליט"א**, מציע פתרון מענין במחשב נייד, שעודו אם לתוכנות שמציגות תמונה כמו אוצר החכמה ולא רק לתוכנות טקסט, וכך סדר פעולתו: יש להגדיר

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **גופן מקוטע:** קיים כמה סוגי גופנים מקוטעים, בהם אותיות השם אינם מופיעים במחשב בשלמות, ונחלקו הפוסקים האם מועיל להתיר מחיקת השם כיון שגופן קטוע פסול לתפילין ומזוזות, או שאין מועיל להתיר כיון שנחשב כתב לענין 'שלא כסדרן'.
- ב. **גופן הפוך:** מצינו מחלוקת בפוסקים לענין יציקת עופרת בגופן הפוך האם יש בו קדושה, ואפשר שאותו מחלוקת הוא גם לגבי מחיקת השם כאשר נכתב בגופן הפוך.
- ג. **כתב עם קו:** לא מועיל להתיר מחיקת השם על ידי הוספת קו על האותיות, ובלאו הכי זלוזל הוא לכתוב את השם עם קו ביטול.
- ד. **מנגנון אוטומטי:** ישנם מספר עצות, כיצד ניתן למחוק את השם, בצורה שאין מחיקה להדיא, וכפי שהתבאר בפנים. פתרון למחשב נייד באמצעות כבוי המסך, ופתרון גם למחשב נייד באמצעות הפעלה אוטומטית עמעום המסך וביטול פעולה אחרונה.
- ה. **מיקרופיליט:** נחלקו הפוסקים מה הדין במיקרופיליט האם טעון גניזה והאם יש איסור לבזותו. ולכל הדעות מותר למחוק את השם מהזיכרון הקשיח של המחשב, ואינו בכלל מחיקה האסורה.

בית הוראה הילכתא

מחיקה המותרת בדרך כבוד

כבוד השם: הג"ר שמואל יוסף שטיצברג שליט"א מבאר באריכות בקונטרס הנפלא 'שעוני מים בשבת' השוביעי קעת במהדורה מעודכנת, דעת גדולי הפוסקים זצ"ל ושליט"א שכתביה על מסך אינה מוגדרת כ'כתיבה' כלל לגבי כתיבת השם, [ורק לגבי שבת חששו כמה פוסקים שזה מוגדר ככתיבה מטעם חשיבות המלאכה], וזו הסיבה שרוב הפוסקים כתבו שמצד גדרי ההלכה אין איסור 'מחיקת השם' באותיות שעל גבי המסך.

ומוסיף, אף שמצד גדרי ההלכה אין כאן כתיבה לאסור את המחיקה, מכל מקום יש כאן ענין בזיון השם, ולכן הורו למעשה **חכמי הוראה שליט"א**, שאין לבצע פעולת מחיקה ממש, כגון בעזרת מקשי המחיקה במקלדת (DELETE), מחשש בזיון השם, ויש למחוק באופן שאין בו בזיון, שלא יהא ניכר שהוא מוחק להדיא את השם, כגון בתוך קטע שלם, החלפה על קטע אחר, סגירת הקובץ על שמירה, פדוף להמשך הספר, וכדומה.

עדכוני הלכה

דרוש פתרון טכני

כמעט כל סוגי התרונות בפולמוס מחיקת השם מחושב, עוזרות רק לתוכנת טקסט, (תוכנות אופיס כמו וורד ואקסל, תוכנות תורניות כמו פרויקט השו"ת וותרת אמת), ולא לתוכנות תמונות (תוכנות PDF, תוכנות להצגת תמונות, תוכנות תורניות כמו אוצר החכמה), לגביהן כמעט שאין אף פתרון מעשי.

משתמשי התוכנות התורניות, יוצאים בזאת בבקשה למפתחי תוכנה, כיום שהתרבו שכלולי התוכנות, מסתבר שאפשר לייצר אופציה של 'יפוש והחלפה', התוכנה תזהה את השם, ותציגה בטשטוש. המשתמש יוכל להחליט, אם מעדיף 'תצוגה גלילה' (כשיטת המתירים), או 'תצוגה מוטשטשת' (שמותרת לכל הדעות). הפתרון לא מתאים לתוכנות הגתה סת"ם בהם נדרש דיוק מקסימלי, וצריך שיופיע כצורתו על המסך.

משיב כהלכה

השבוע 3 זוכים בהגרלה בספר קדש לה' המפואר נדבת הרב המחבר שליט"א
שאלה: האם מותר למחוק דברי תורה מלוח הכיתה?

מעשים בכל יום, שרושמים על גבי הלוח בכיתה (בעזרת לורד מחיק / גיר) פסוקים והלכות, והשאלה האם ואיך מותר למחוק, מדוע לא חל בזה קדושה? ומה לעשות אם נכתב בטעות שם הוי"ה על הלוח?
מקורות: תשב"ץ (חלק א סימן ב), וישמע משה (עמוד שסח), תשובות והנהגות (חלק ב סימן תג).

במדרו זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085-02 שלוחה 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בפקס מספר 6507823-1532
4. במייל 5047867@gmail.com

5 זוכים בהגרלת גיליון 285 בספר 'אהבת חסד' המפואר הר"ר ישישכר דוב גרסמן שליט"א אנטווערפן, החבור החשוב מאיר סנדר גיל"ו ירושלים, החבור החשוב ברוך הרטמן גיל"ו בני ברק, הר"ר אורי לוי שליט"א נח יעקב ירושלים, החבור החשוב נפתלי צבי לנדא גיל"ו ירושלים.

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת הרה"ג ר' יחזקאל אלימלך בן הרה"ח ר' יחיאל פישר זצוק"ל נלב"ע י"ח שבט ת.נ.צ.ב.ה.

הילכתא

לדעת לחיות מהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים יומי עיון
בית הוראה טלפוני
ביורוי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

נושא הגיליון הבא:

'מחיקת דברי תורה מהלוח'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"ג, לרפ"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...